ਐਮ.ਡੀ. ਅਨੋਵਾਰ ਹੁਸੈਨ
ਬਨਾਮ
ਸਟੇਟ ਆਫ ਅਸਾਮ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 414 ਆਫ 2019)
ਅਕਤੂਬਰ 13, 2022
[ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਅਨਿਰੁੱਧ ਬੋਸ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 302 – ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤ – ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 – ਧਾਰਾ 106 – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਪੀੜਤ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਕਦੋਂ ਵਿਛੋੜਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ ਫਿਰ ਵੀ; ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ – ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਸੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸੀ – ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਇੰਨੀ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਪਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਹੋਰ, ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਰ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਨ – ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ (ਆਪਣੀ ਬੀਮਾਰੀ ਬਾਰੇ) ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ – ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਭਾਰ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ – ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਰਕ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਝੂਠੀ ਨਿਕਲੀ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੀ ਚੂਕ ਅਤੇ ਝੂਠ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰ◌ੰਖਲਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਕੜੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ – ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਝੂਠ (ਪੀੜਤ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ) ਅਤੇ ਤੁਰੰਤਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਅਣਛੱਡਿਆ ਬੋਝ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਚੇਨ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ – ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ – ਅਨੁਚਛੇਦ 136।

ਤ੍ਰਿਮੁਖ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 681 : [2006] 7 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 156; ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1984) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 116 : [1985] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 88; ਬਲਾਜੀ ਗੁੰਥੂ ਧੁਲੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2012) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 685 : [2012] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 577; ਨਗੇਂਦਰ ਸਾਹ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2021) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 725; ਗਾਰਗੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2019) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 738 : [2019] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1; ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਚਿੰਤਾਪਾ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2021) 3 ਸਕੇਲ 384 : (2021) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 626; ਸਤਯੇ ਸਿੰਘ & ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ (2022) 3 ਸਕੇਲ 534 : (2022) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 438; ਅਨਵਰ ਅਲੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2020) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 166 : [2020] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 878; ਜੋਸ ਉਰਫ ਪਪਾਚਨ ਬਨਾਮ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਕੋਵਿਲਿਆਂਡੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ (2016) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 519 : [2016] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 115; ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ AIR 1957 ਐਸ.ਸੀ. 637 : [1957] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 953; ਤ੍ਰਿਮੁਖ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 681 : [2006] 7 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 156; ਐਲਬਰ ਓਰਾਵੋਨ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 306 : [2014] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 330; ਸੁਦਰੂ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ (2019) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 333; ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2007) 13

ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 90 : [2007] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 653; ਵਿਵੇਕ ਕਲਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 439 : [2013] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1070; ਪੱਪੂ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਰਾਜ (2022) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 176; ਹਨੁਮੰਤ ਬਨਾਮ ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ AIR 1952 ਐਸ.ਸੀ. 343 : [1952] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1091; ਸਬਿਤ੍ਰੀ ਸਮੰਤਰਾਯ ਬਨਾਮ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ (2022) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 673 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

[2006] 7 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 156 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 8.2

[1985] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 88 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 9.5

[2012] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 577 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 9.5

[2019] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 9.6

(2021) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 626 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9.6

[2020] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 878 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9.7

[2016] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 115 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9.8

[1957] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 953 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9.8

[2006] 7 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 156 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.2

[2014] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 330 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.4

[2007] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 653 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.5

[2013] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1070 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 10.5

[1952] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1091 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 12.1

(2021) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 725 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 9.5

(2019) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 333 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 12.8

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 414 ਦਾ 2019.

ਗੌਹਾਟੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 19.08.2016 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੌਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ (ਜੇ) ਨੰਬਰ 100 ਦਾ 2013.

ਐਸ. ਮਹਿੰਦਰਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ.

ਸ਼ੁਰੂਵੇ ਦੀਪ ਰਾਏ, ਇਸ਼ਾਨ ਬੋਰਥਾਕੁਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ.

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ*

ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪਰੇਖਾ 2

ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂ..... 6

ਅਭਿਯੋਗ ਸਬੂਤ 8

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੱਖ 14

ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ..... 15

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ . 21

ਪ੍ਰਤੀਦ੍ਵੰਦੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ 23

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ..... 30

ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤ 31

ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕੇਸ..... 43

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਤੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪਰੇਖਾ

1. ਇਹ ਅਪੀਲ 19.08.2016 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 100 (ਜੇ) ਦਾ 2013 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਗੌਹਾਟੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 18.07.2013/25.07.2013 ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ, ਗੋਲਪਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 96 ਦਾ 2012 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 18601 ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 5,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾ ਭਰਨ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ.

2. ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਖਾਕੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪਰੇਖਾ ਖਿੱਚ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

2.1. ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ 20 ਸਾਲਾ ਪਤਨੀ ਸੀ, 22.10.2010 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਮਰ ਗਈ; ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਆਈ ਗਈ, ਜਿਸਨੇ ਇਕ ਇਜਾਹਰ (ਐਕਸ. 1) ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ

ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਗਰਦਨ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ2SUPERSCRIPT ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਜਾਹਰ 'ਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 498-ਏ, 302 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੋਸਟ-ਮੌਰਟਮ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਪੋਸਟ-ਮੌਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 4) ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ 'ਤੇ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ।

2.2. ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਦੂਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਜੀ ਗਵਾਹ, ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-6, ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੀੜਤਾ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖੁਦ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਹਿਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਲਿਆਉਣ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੋਰਾਬਾਰਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ।

2.3. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਅਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਨਕੁਆਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-4 ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-7 ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-8 ਡਾ. ਮਾਧਬ ਕ੍ਰ. ਰਹੰਗ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਝੂਠਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ; ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੋਮੀਸਾਈਡਲ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਦ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨਕ੍ਰਿਮੀਨੇਟਿੰਗ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਚੇਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਗਿਆ।

2.4. ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6 ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦਾਅਵੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਇਨਕੁਆਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਰੀਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਆਇਆ ਕਿੱਥੋਂ ਗਿਆ ਸੀ; ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੈਮੋ ਵਿੱਚ ਓਵਰਰਾਈਟਿੰਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਵਾਲਯੋਗ ਹੈ; ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਐਕਸ. 3) ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸੰਲਗਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਹੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 18725 ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਧੀਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ; ਅਤੇ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਮੋਟਿਵ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਸਵਾਭਾਵਿਕ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਮਝਾਉਣ ਦਾ ਭਾਰ ਭਾਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਰੋਬੋਰੇਟਿਵ ਸਬੂਤ ਦੀ

ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ ਇਨਕੁਆਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਨਿਰਣਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂ

3. ਉਪਰੋਕਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿਚ਼ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠ ਰਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

3.1. ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮੀਨਾ ਬੇਗਮ ਦਾ ਵਿਆਹ ਲਗਭਗ 3 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਮਾਰਖਾਲੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੁਰਸਾਪਾਖਰੀ ਪਾਰਟ II ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਲਖੀਪੁਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੋਆਲਪਾਰਾ, ਅਸਾਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 22.10.2010 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 4:00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਸਮੀਨਾ ਬੇਗਮ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਉਕਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਲਖੀਪੁਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਇਜਹਾਰ (ਐਕਸ. 1) ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਸਦੇ ਭਤੀਜੇ ਦੀ ਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ, ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸੀਹ ਕੀਤੀ; ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ (ਯਾਨੀ ਕਿ 22.10.2010 ਨੂੰ) ਦੁਪਹਿਰ ਲਗਭਗ 12:00 ਵਜੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਨੰਗੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮਰ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਚੀ ਗਈ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਨੇਵਰ ਹੁਸੈਨ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ), ਰਬੀਆ ਖਾਤੂਨ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ), ਜ਼ਬੇਦਾ ਖਾਤੂਨ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭਾਬੀ), ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਰਜਬ ਅਲੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ) ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਮੁਹੰਮਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਜਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।ਅਕਬਰ ਅਲੀ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 398 ਦੀ 2010 ਵਿੱਚ ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਲਖੀਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾਵਾਂ 498-ਏ, 302, 120-ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

3.2. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-7 ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਨਕੁਆਸਟ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਗਾਲਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇਨਕੁਆਸਟ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀੜਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਵਿਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਗੋਲਪਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। 23.10.2010 ਨੂੰ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-8 ਡਾ. ਮਾਧਵ ਕ੍ਰ. ਰਹਾਂਗ ਨੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ, ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ. 4 ਵਿੱਚ, ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੱਤਿਆਕਾਂਡ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸੀ।

3.3. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-7 ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਐਕਸ. 3) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 24.10.2010 ਨੂੰ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ।

3.4. ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 29.06.2011 ਨੂੰ, ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 16.03.2012 ਨੂੰ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਜੱਜ, ਗੋਲਪਾਰਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

3.5. ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅੱਠ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 14.05.2013 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ।

ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲੀਡ ਕੀਤਾ। ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 18.07.2013 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 25.07.2013 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ 5,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟ ਸਟਿਪੁਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

4. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਵਾਹੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

ਅਭਿਯੋਗ ਸਬੂਤ

5. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਤੱਕ ਨਿੱਜੀ ਗਵਾਹ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਈਓ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-7 ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

5.1. ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਬਰ ਅਲੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਦਾਦਾ, ਉਸਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਜਾਹਰ (ਐਕਸ. 1) ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਉੱਤੇ ਹੋਈ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) 'ਤੇ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ 'ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ' ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਪੂਰੀ ਗਵਾਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ: -

“ਐਕਸ. 1 ਇਜਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸ. 1(1) ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਪਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਡੌਕ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮੀਨਾ ਖਾਤੂਨ ਮੇਰੀ ਪੋਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਹਿਰ ਅਲੀ ਦੀ ਧੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਲਗਭਗ 2 (ਦੋ) ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਸਮੀਨਾ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 2 (ਦੋ) ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਮੀਨਾ ਘਟਨਾ ਤੋਂ 10/15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਬੀਮਾਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ, ਅਚਾਨਕ, ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਿਲਣਸਾਰ ਸਨ। ਲਖਨੀਪੁਰ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਇਜਾਹਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਮੈਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਆਈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਐਕਸ. 2 ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸ. 2(1) ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਹੈ।

XXXXXXXXXXXX

ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਜਾਹਰ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਤਾਬ, ਸਹਾਰ, ਅਨਸਰ ਆਦਿ ਦੇ ਘਰ ਹਨ।”

5.1.1. ਇਜਹਾਰ (ਐਕਸ. 1) ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਨਰੁਤਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"ਵਿਨਮ੍ਰ ਅਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਭਤੀਜੇ ਸਈਦ ਅਲੀ ਦੀ ਧੀ ਮੁਸਤ. ਸਮੀਨਾ ਬੇਗਮ, ਜੋ ਕਾਂਤਾਪੁਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਲਗਭਗ 3 (ਤਿੰਨ) ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਰਸਾਪਾਖਰ ਪਾਰਟ- II (ਕੁਮਾਰਖਾਲੀ) ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸੱਦਦ ਢਾਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅੱਜ, ਭਾਵ 22/10/10 ਨੂੰ, ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਅੰਦਰ ਸਮੀਨਾ ਬੇਗਮ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਾਠੀ ਅਤੇ ਨੰਗੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਮਰ ਗਈ। ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਹੇਠ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਗਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਅੱਜ ਦੁਪਹਿਰ ਲਗਭਗ 12 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।"

5.2. ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਸੋਫੀਉਰ ਰਹਮਾਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮੀਨਾ ਉਸਦੇ ਕਜ਼ਨ ਦੀ ਪੋਤੀ ਸੀ; ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਲਗਭਗ 12:00 ਵਜੇ, ਉਸ ਨੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਮਰ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਕਿ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਵੇਖੀ।

5.3. ਪੀਡਬਲਿਊ-3 ਬਾਰੇਕ ਅਲੀ ਨੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮੀਨਾ ਉਸਦੀ ਪੋਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਉਸ ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਆਇਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਆਇਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਕਾਰਨ, ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਪੁਨਰੁਤਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"ਮੈਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਟਘਰੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮੀਨਾ ਖਾਤੂਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਲਗਭਗ 1½ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਬੀਮਾਰ ਪੈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਉਹ ਮਰ ਗਈ। ਮੈਂ ਹਸਪਤਾਲ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਸਮੀਨਾ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦਾਦਾ ਨੇ ਇਜਹਾਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਆਈ। ਮੈਂ ਵੀ ਉਥੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਸ.

2 ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਐਕਸ. 2(2) ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮੀਨਾ ਮੇਰੀ ਪੋਤੀ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਘਰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1½ ਕਿ.ਮੀ. ਦੂਰ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜ਼ਫ਼ਰ, ਅਫਜ਼ਲ, ਸਹਾਰ ਅਤੇ ਕਾਦਰ ਆਦਿ ਦੇ ਘਰ ਹਨ। ਕਾਦਰ ਦਾ ਘਰ ਨੇੜੇ ਹੈ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹਨ।"

5.4. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-4 ਸੁਕੁਮ ਅਲੀ ਨੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

“ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਨੇਵਾਰ ਦੀ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕਟਘਰੇ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਲਗਭਗ 2 (ਦੋ) ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਸਪਤਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਰਿਆ ਪਾਇਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ।

ਪੁਲਿਸ ਆਈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਮੋਰਟਮ ਜਾਂਚ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ। ਐਕਸ. 2 ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸ. 2(3) ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ।

ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।

5.5. ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-5 ਦਿਲਬਰ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-6 ਮੁਸਤ. ਮੋਇੰਮਾ ਬੇਵਾ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ।

5.6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਉਪਰੋਕਤ ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-1 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-6 ਤੱਕ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਏ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਬੀਮਾਰ ਪਈ, ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.-1 ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਹਰ (ਐਕਸ. 1) ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏਸਬੰਧਤ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵੇਖਾਂਗੇ।

5.7. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸਿਆ: -

“22/10/2010 ਨੂੰ, ਮੈਂ ਲਖੀਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ, ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਇਜਾਹਰ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਖੀਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਇਨ-ਚਾਰਜ ਨੇ ਇਕ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਸੌਂਪਿਆ। ਐਕਸਟ. 1(2) ਲਖੀਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਓ/ਸੀ ਕਮਲਾ ਚੰਦਰ ਸੀਲ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਪਰਿਚਿਤ ਹਾਂ।

ਸਮੀਨਾ ਖਾਤੂਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਵੀ ਇਜਾਹਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ (ਪੀ.ਐਸ.) 'ਤੇ ਲਿਆਈ ਗਈ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਨੇਵਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ 'ਤੇ ਇਨਕੁਆਸਟ ਕੀਤਾ। ਐਕਸਟ. 2 ਇਨਕੁਆਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਟ. 2(4) ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ।

ਮੈਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਲਈ ਗੋਆਲਪਾਰਾ ਸਿਵਿਲ ਹਸਪਤਾਲ ਭੇਜਿਆ।

ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦਾ ਇਕ ਸਕੈਚ ਨਕਸ਼ਾ ਖਿੱਚਿਆ। ਐਕਸਟ. 3 ਉਹ ਸਕੈਚ ਨਕਸ਼ਾ ਹੈ (ਐਤਰਾਜ਼ ਅਧੀਨ) ਐਕਸਟ. 3(1) ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ (ਐਤਰਾਜ਼ ਅਧੀਨ)।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਆਇਆ ਅਤੇ 24/10/2010 ਨੂੰ ਔਪਚਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ।

ਐਕਸਟ. 4 ਉਹ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਟ. 4(1) ਉਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ।

ਜਾਂਚ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਗਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਦੇਖੀਆਂ।
ਮੈਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਦੇਖੀ।

XXXXXXXX

ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ (ਪੀ.ਐਸ.) ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਘਟਨਾ 22/10/ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਪਰੀ ਅਤੇ ਇਜਾਹਰ 4 ਵਜੇ ਮਿਲਿਆ। ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 5/6 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਦਲ ਜਾਂ ਸਾਈਕਲ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਹੀਨੇ ਦੇ 23ਵੇਂ$_{SUPERSCRIPT}$ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਮੈਂ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਿਆ, ਪਰ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕੌਣ ਕੌਣ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਐਚ.ਜੀ. ਦਿਲਵਾਰ ਹੁਸੈਨ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗਏ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਰੀਰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸ ਸਮੇਂ। ਐਕਸਟੈਂਡ 3 ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਨਲਗਾਇਆ। ਜੀ.ਡੀ. ਬਣਾਈ ਗਈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸਨਲਗਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ।

ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ 4 ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਥੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ।

ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੜਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਾਰ ਇੱਕ ਘਰ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਘਰ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ। ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਧਾਨ ਦਾ ਖੇਤ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਸ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। XYZ ਦਾ ਘਰ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਪਾਰੀ ਦਾ ਬਾਗ਼ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸ ਦਾ ਘਰ ਹੈ।"

8 ਡਾ. ਮਾਧਵ ਕ੍ਰ. ਰਹਾਂਗ ਨੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਤਲ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ -ਦੋਵੇਂ ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਖੂਨ ਬਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ ਹੋਈ ਸੀ।ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੇਟੀਕੀਅਲ ਰਕਤਸ੍ਰਾਵ। iv) ਗਰਦਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰਮਾ ਖਰੋਚ।

5.8 ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-8 ਡਾ. ਮਾਧਬ ਕੇ.ਆਰ. ਰਾਹਂਗ ਨੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ (ਐਕਸ. 4) ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅੰਤਰ ਆਲੀਆ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ: -

i) ਦੋਹਾਂ ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਖੂਨ ਵਗਣਾ।

ii) ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ ਹੋਈ ਸੀ।

iii) ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੇਟੀਸ਼ੀਅਲ ਹੈਮਰੇਜ।

iv) ਗਰਦਨ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰੇਸੈਂਟਿਕ ਘਬਰਾਹਟ।

v) ਗਲੇ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਪਾਸਿਆਂ ਅੱਗੇ ਦੀ ਤਰਫ਼ ਖਰੋਚਾਂ ਅਤੇ ਇਕਮੋਸਿਸ (ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ)।

vi) ਗਲੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਪਾਸੇ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈਰਿੰਕਸ ਦਾ ਫਾੜਾ।

vii) ਲੈਰਿੰਕਸ ਦਾ ਲੈਸਰੇਸ਼ਨ।

viii) ਦੋਵੇਂ ਫੇਫੜੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਭੀੜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ix) ਸੱਜੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਫੈਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦਕਿ ਖੱਬਾ ਖਾਲੀ ਸੀ।

x) ਜਿਗਰ, ਤਿਲੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇ ਵਿੱਚ ਪੇਟੀਕੀਅਲ ਹੈਮੋਰੇਜਿਸ।

5.8.1. ਇਸ ਗਵਾਹ PW-8 ਡਾ. ਮਾਧਬ ਕੁਮਾਰ ਰਾਹਾਂਗ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ: -

“ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਮੌਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਗ੍ਰਿਸਟਲੀ ਮਾਰਕ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਖੁਨ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਟ੍ਰੈਚੀਆ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਰਿੰਕਸ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਕੋਇਡ ਹੱਡੀ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਘਟਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਾਰਡੀਅਕ ਧਮਨੀ ਦਾ ਵਿਛੇਦਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਕਾਰਡੀਅਕ ਧਮਨੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਾਮਾਨਤਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਟ੍ਰੈਚੀਆ ਬਲਾਕ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੇਗਾਸ ਨਰਵ ਦੇ ਬਲਾਕੇਜ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੈਰੋਟਿਡ ਨਰਵ ਦੇ ਵਿਛੇਦਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵੇਗਾਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਦਬਾਅ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇਣ ਲਈ ਗਲੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਵਿਛੇਦਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਕਮੋਸਿਸ ਦਾ ਰੰਗ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਟਿਊਬ-ਵੈਲ ਦੇ ਹੈਂਡਲ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਬਲ ਜਾਂ ਗਲੇ ਉੱਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਹੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।”

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੱਖ

6. ਸੈਕਸ਼ਨ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਉਭਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ। ਜਦਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ PW-7, ਆਈਓ ਅਤੇ PW-8, ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ PW-1 ਤੋਂ PW-6 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਰਾਬਾਰਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਲਿਆਉਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੀਮਾਰ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ: -

Q2 PW1 ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਦਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਮੀਨਾ ਬੀਮਾਰ ਸੀ। ਇਕ ਸੁਹਾਵਣੀ ਸਵੇਰ ਉਸ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਮੀਨਾ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਜਵਾਬ: ਹਾਂ, ਸਮੀਨਾ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

Q3 PW2 ਸੋਫੀਓਰ ਰਹਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਘਟਨਾਕਾਰੀ ਦਿਨ ਉਹ ਇਕ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਮੀਨਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਜਵਾਬ: ਹਾਂ।

Q4 PW 3 ਬਾਰੇਕ ਅਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਮੀਨਾ ਨੂੰ ਬੀਮਾਰ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਮੀਨਾ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਹਸਪਤਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਜਵਾਬ. ਹਾਂ।

Q5 *** *** ***

Q6 *** *** ***

Q7 *** *** ***

Q6' PW7 ਆਈ.ਓ. ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਉਹ ਇਸ ਕੇਸ ਸਬੰਧੀ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਠਿਕਾਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਿਜਾਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈ.ਓ. ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿਜਾਮਪੁਰ ਦੀ ਸੜਕ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਲਗਾਤਾਰ ਅੰਕ 8 ਵਜੋਂ ਉੱਲੇਖਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 'Q6' ਵਜੋਂ ਉੱਲੇਖਿਤ ਹੈ।

ਜਵਾਬ. ਮੈਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਿਜਾਮਪੁਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉੱਥੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਬੋਰਾਬਾਰਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਬੀਮਾਰ ਸੀ।

***

***

***

6.1. ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤਤਃ, 18.07.2013/25.07.2013 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ

7. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਖੜ੍ਹ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੜ੍ਹ ਦਾ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤਰਕ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

7.1. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਬੁਲਾਰੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ, ਅਰਥਾਤ ਇਹ ਕਿ "ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਸਮੀਨਾ ਖਾਤੂਨ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ, ਉਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਰਥਾਤ 22.10.2010 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਲਗਭਗ 12:00 ਵਜੇ, ਪਿੰਡ ਕੁਰਸ਼ਾਪਾਖਰੀ ਪਾਰਟ II (ਕੁਮਾਰਖਾਲੀ) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ?"

7.2. ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆਕਾਂਡ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-8 ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: -

"...ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ; ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ।"

7.3. ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਸੀ, ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੋਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਪਰ, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਉਲਟਫੇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕਹੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ ਅਭਿਯੋਗ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲਾ ਬਾਰੇ ਖੜ੍ਹ ਲੈ ਕੇ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗਵਾਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੋਰ (ਨਿਜੀ) ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਇਦ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰੇ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ; ਅਤੇ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਦਾ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸੰਗਤਤਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਲਈ ਕਿਸਨੇ, ਜੇਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ, ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਕਦੋਂ।

7.4. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਅਨੋਵਾਰ ਹੁਸੈਨ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ 22.10.2010 ਨੂੰ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ; ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟ-ਮੌਰਟਮ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ; ਅਤੇ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਮੁੱਖ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਦਾ ਸਕੈਚ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ (ਐਕਸ. 3)। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਐਕਸ. 3) ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਚਾਅ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਮੱਗਰੀ ਸਬੂਤ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ; ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

7.5. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਬਹਾਨਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਆਖਿਰ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਜਾਇਆ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

7.6. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੁੱਚੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ [ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ] ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਾਰ. ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਖੋਜਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ: -

"16. ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭਾਗ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ. ਇੱਥੇ, ਆਈ.ਓ. ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ. ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾ ਨੂੰ ਸਵੇਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਹੁਣ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਤਾ. ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ; ਪਰ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਭਟਕਾਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਹੋਣ. ਹੁਣ, ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ, ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਕਾਰਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਗਾਇਬ ਸੀ. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਓ. ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਥਾਂ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ, ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਬੇਮਕਸਦ ਘੁੰਮਦਾ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ, ਤੁਰੰਤ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ. ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ/ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਹੋਮੀਸਾਈਡਲ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ. ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਨੂੰ ਘੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ.

17. ਐਕਸਟ.2, ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਈ.ਓ. ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗਰਦਨ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਸੱਖਤ ਸੀ. ਪੋਸਟ ਮੋਰਟਮ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਰਿਗਰ ਮੋਰਟਿਸ ਮੌਜੂਦ ਸੀ. ਦੋਵੇਂ ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਖੂਨ ਵਹ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਉਸ ਨੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਜੀਭ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ. ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਕਈ ਪੇਟੀਕੀਅਲ ਹੈਮੇਰੇਜ ਦੇਖੇ ਗਏ. ਗਰਦਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਬ੍ਰਜਿੰਗ ਅਤੇ ਇਕਮੋਸਿਸ ਵੀ ਪਾਏ ਗਏ. ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਥ ਕਿ ਮੌਤ ਘੁੱਟਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ. ਦੋਸ਼ੀ, ਪੂਰੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੌਰਾਨ, ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ. ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਪੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਕਨਵਿੰਸਿੰਗ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ. ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ. ਘਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਰੇ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ. ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ ਜੇ ਕਦੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ ਹੋਵੇ. ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਕਿਸ ਨੇ ਲਿਜਾਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਪਈ ਸੀ. ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸਟੇਜ-ਮੈਨੇਜਡ ਹੈ. ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ. ਉਹ ਇੱਥੇ ਉੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੀਮਾਰ ਸੀ. ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਗਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਆਈ.ਓ. ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਪਾਈ. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਇੱਕ ਲੰਘੀ ਬਹਾਨਾ ਬਣੀ ਰਹਿ ਗਈ. ਇਸ ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਖਾਲ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ. ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਇੱਕ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਸਥਿਤੀ. ਉਹ ਅਡੋਲ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੌਤ ਥ੍ਰੋਟਲਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ। ਸਾਰੀ ਪਗਡੰਡੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਮਾਂ, ਉਸਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਤ ਹੈ ਇਹ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ

ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ. ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

7.7 ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁੜ-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। PW-8 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਡਾਕਟਰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਮਰਦ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ II IPC ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਸਮੇਤ ਹਾਲਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 25.07.2013 ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ 5,000/- ਮੂਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ:

"22. ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ।"ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ, ਜੇ ਕਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304(2) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਵਾਭਾਵਿਕ ਮੌਤ ਸੀ। ਮੌਤ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੇ ਅਸਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ 'ਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਫਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੌਤ ਘਰ 'ਚ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ; ਉਹ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਉਲਝਾਉਣ ਦੁਆਰਾ। ਕੁਝ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀੜਤਾ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾ ਕੇ ਮੌਤ ਪਾਈ, ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਸੀ; ਪਰ ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਬੂਤ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਘਿਨੌਣੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਥੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭਟਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਭਾਵ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖੋਜ ਨਿਕਾਲਿਆ ਅਤੇ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ। ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਰਮੀ ਬਰਤਣ ਲਈ ਕੋਈ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਘਟਾ ਸਕੇ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ 5,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

8. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗੌਹਾਟੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 100 (ਜੇ) ਦੀ 2013, ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 19.08.2016 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

8.1 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆਕਾਂਡ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਭਵ ਸਫਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨਕੁਆਸਟ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਿਊ-1, ਪੀਡਬਲਿਊ-2, ਪੀਡਬਲਿਊ-3 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਜੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਮਿਨਾ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ

ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 4) ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਸਾਮਿਨਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਈ ਸੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

8.2. ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕੀਤਾ ਤ੍ਰਿਮੁਖ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 681, ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਕੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੋਮੀਸਾਈਡਲ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਥਿਤ ਬੀਮਾਰੀ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਲਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਕੇਲਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।

8.3. ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੇਖਿਆ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਸ ਹੇਠਾਂ: -

“9. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਕਬਰ ਅਲੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1) ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਇਜਹਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਤੱਕ ਤਸੀਹਤ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-7) ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਉੱਤੇ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ 2 ਬਣਾਈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਕਬਰ ਅਲੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1), ਬਾਰੇਕ ਅਲੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-3) ਅਤੇ ਸੁਕੁਮ ਅਲੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-4) ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਹਨ। ਪਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਸ਼ਾਇਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਦਿਲਬਰ ਹੁਸੈਨ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-5) ਅਤੇ ਮੁਸਤ ਮੋਇਮਾ ਬੇਉਆ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-6) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਪਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਡਾ. ਮਾਧਵ ਕੁਮਾਰ ਰਹੰਗ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-8) ਦੀ ਪੋਸਟ ਮੌਰਟਮ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ, ਅਨੇਵਾਰ ਹੁਸੈਨ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-7) ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਕਬਰ ਅਲੀ, ਬਾਰੇਕ ਅਲੀ ਅਤੇ ਸੁਕੁਮ ਅਲੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਇਹ ਗਵਾਹ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜੇ ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਕਬਰ ਅਲੀ, ਬਾਰੇਕ ਅਲੀ ਅਤੇ ਸੁਕੁਮ ਅਲੀ ਲਈ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

10. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤ੍ਰਿਮੁਖ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ (2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 681 ਨੇ ਮੁੜ ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਝੂਠੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਚੇਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਤੀ 'ਤੇ ਆਰੋਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਵੇਖੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਜਿੱਥੇ ਪਤੀ ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਝੂਠੀ ਪਾਈ ਗਈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਕੇਲਾ ਹੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮੀਨਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਸਮੀਨਾ ਦੀ ਮੌਤ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੱਤਿਆਕਾਂਡੀ ਸੁਭਾਵ ਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਗਲ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੱਟਾਂ ਸਨ, ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਹੱਤਿਆਕਾਂਡੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰਾ ਭਰ ਵੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਜਾਂ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰੀ।

12. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਦਰਥ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਪ੍ਰਤੀਦਵੰਦੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ

9. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਵਿਧ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਰਗਿਊ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਪਰ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕੋ ਇਕ ਹਾਲਾਤ ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਏ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾ-ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਝੂਠਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਦੇਹ ਦੇ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ।

9.1. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਸਵਾਲਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੂੰ 24.10.2010 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮੈਮੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 22.10.2010 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 23.10.2010 ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹੀ ਗੱਲ 24.10.2010 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁੱਖ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

9.2. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਾਈਟ ਮੈਪ ਖਿੱਚਿਆ ਪਰ, ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਿਆ; ਅਤੇ ਫਿਰ, ਐਕਸ. 3 (ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ) ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੰਲਗਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਅ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਕਸ. 3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9.3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ, ਪੀਡਬਲਿਊ1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਿਊ6, ਨੇ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

9.4. ਮੁਆਇਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਕਿਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਨਾ ਤਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਈਓ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਨੇ ਉਸ ਥਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕੜੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ

ਮਾਮਲੇ ਖਿਲਾਫ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

9.5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਰਦਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ: (1984) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 116 ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਰਾਏ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਲਾਜੀ ਗੁੰਥੂ ਧੁਲੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2012) 11 SCC 685 ਅਤੇ ਨਗੇਂਦਰ ਸਾਹ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ: (2021) 10 SCC 725 'ਤੇ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

9.6. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗਾਰਗੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ: (2019) 9 SCC 738; ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਚਿੰਤਾਪਾ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2021) 3 SCALE 384; ਸਤਯੇ ਸਿੰਘ & ਅਨ੍ਹ. ਬਨਾਮ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ: (2022) 3 SCALE 354; ਅਤੇ ਨੰਦਗੌੜਾ ਪੁੱਤਰ (ਉਪਰੋਕਤ), ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਾ-ਸਮਝਾਈ ਜਾਂ ਸਮਝਾਈ ਦੀ ਝੂਠ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ।

9.7. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਤਾੜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ, ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਪਿੱਛੇ ਮੋਟੀਵ ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਚਿੰਤਾਪਾ ਪਾਟਿਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅਨਵਰ ਅਲੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ. ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ: (2020) 10 SCC 166 ਅਤੇ ਨੰਦੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (ਹੁਣ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ): ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 285 ਦੀ 2022, 25.02.2022 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੋਟੀਵ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਵਾਦੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ।

9.8. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੋਸ ਉਰਫ ਪਪਾਚਨ ਬਨਾਮ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਕੋਇਲੈਂਡੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ.: 2016 (10) SCC 519 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ: AIR 1957 SC 637 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ੱਕ, ਚਾਹੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

10. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ।

10.1. ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੋਸਟ-ਮੋਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ (Ex. 4) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ PW-8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਇਨਕੁਏਸਟ ਰਿਪੋਰਟ (Ex. 2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਅੰਤਮ-ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਚੋਟਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ। ਹੋਰ, PW-7 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਲੀਬੀ ਦੀ ਗਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ 'ਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਦਵਾਈ ਖਰੀਦਣ ਗਿਆ ਸੀ।

10.2. ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਝੂਠੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਚੇਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਮੌਤ/ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ

ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤ੍ਰਿਮੁਕ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ: (2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 681 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10.3. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਨਾ ਹੀ ਮੌਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਚਲਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਭਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਦੱਸੇ ਕਿ ਪੀੜਤ ਨੇ ਇੰਨੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿਣੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਜੋਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮਰੀ, ਤਾਂ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲਾ ਸਬੰਧੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਅਲੀਬੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

10.4. ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁੜ ਤ੍ਰਿਮੁਕ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ (ਉਪਰੋਕਤ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਘਰ ਦੀ ਹੱਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰ ਅਭਿਯੋਜਨ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਉਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਾਨ ਦਰਜੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਲਬਰ ਓਰਾਨ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ: (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 306 ਅਤੇ ਸੁਦਰੂ ਬਨਾਮ ਛੱਤੀਸਗੜ ਰਾਜ: (2019) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 333।

10.5. ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ: (2007) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 90 ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਕਲਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਰਾਜ: (2014) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 439 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਮੋਟੀਵ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ।

10.6. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਬੂਲਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਕੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ (ਐਕਸ. 3) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ 24.10.2010 ਨੂੰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਈਟ ਮੈਪ, ਬਿੰਦੂ ‘ਕਾ’ 'ਤੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ ਨਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਬਚਾਅ ਵੱਲੋਂ ਐਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੂਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਸ. 3 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕੋ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਹੋਈ।

10.7. ਸਮਾਪਤੀ ਵੇਲੇ, ਜਵਾਬੀ-ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ

ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ

11. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿਗ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਉਹ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਏ ਸਮਾਨ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਕਦਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਵੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੱਡ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਉਪਯੋਗੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੱਪੂ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਾ: 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 176 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 134 ਅਤੇ 136 ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ (ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ) ਐਕਟ, 1970 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਯਮਿਤ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੱਡ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਾਰੀਕ ਫਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਹੈ: -

“20…. ਅਜਿਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੱਡ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਮਾਨ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਹਰ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੰਚ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਕਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਦਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮਾਨਕਾਂ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਅਨਿਆਇ ਹੋਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਨਿਆਇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਕੇਵਲ ਦੁਰਲੱਭ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਪਸ਼ਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਯਮਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਾਫ ਕਦਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣੇ ਸਮਾਨ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਕਦਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਲਵੇ।”

11.1. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਨਤੀਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਇਹ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਨਰਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਸਕੈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਸਿਧਾਂਤ

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਤਰਕ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਮੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫੈਕਟਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਲਿੰਕ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾ ਸਕਣ। ਅਜਿਹੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ।

12.1. ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਰਦਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ

ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਨੁਮੰਤ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਾ: ਏਆਰ 1952 ਐਸਸੀ 343 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪੰਜ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ:-

“152 ..... ਇਹ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. ਨੇ ਹਨੁਮੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ:

“ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਸਬੂਤ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਦੋਸ਼ੀਪਨ ਦੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਪਨ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਗਤ ਹੋਣ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਹਾਈਪੋਥੀਸਿਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਰਫ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਿਲਸਿਲਾ ਇੰਨੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਚਿਤ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ।”

153. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਦੋਸ਼ੀਪਨ ਦੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ "ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ" ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। "ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਅਤੇ "ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਵਿਚਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਆਕਰਣਿਕ ਪਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਭੇਦ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਸਹਾਬਰਾਓ ਬੋਬਾਡੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:

“ਜ਼ਰੂਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ‘ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ’ ਅਤੇ ‘ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ’ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਫਾਸਲਾ ਲੰਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਕਲਪਨਾਓਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

(2) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਤੱਥ ਕੇਵਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਸੰਗਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ,

(3) ਹਾਲਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ,

(4) ਉਹ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਰਫ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ

(5) ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾ□ੰਖਲਾ ਇੰਨੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਕੋਈ ਵੀ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਨਾ ਛੱਡੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

154. ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕੀਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਜ ਸੋਨੇ ਦੇ ਉਸੂਲ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੰਚਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

155. ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ, ਕਾਰਪਸ ਡੈਲਿਕਟੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਇਸੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਸਨ, ਜੇ. (ਅਤੇ 3 ਹੋਰ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤ) ਨੇ ਕਿੰਗ ਬਨਾਮ ਹੋਰੀ [1952 ਐਨ.ਜ਼ੈਡ.ਐਲ.ਆਰ. 111] ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ:

“ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੌਤ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਚਿਤ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ: ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤ ਇੰਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕਾਇਲ ਕਰ ਸਕਣ ਕਿ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

156. ਲਾਰਡ ਗੌਡਾਰਡ ਨੇ ਸ਼ਬਦ "ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ" ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਬਦਲ ਕੇ "ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ" ਵਿੱਚ ਮੋਡੀਫਾਈ ਕੀਤਾ।

157. ਇਹ ਆਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਤਬ ਹੀ ਸਾਬਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਨੈਤਿਕ ਯਕੀਨ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ....”

12.1.1. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਰਦਾ ਦੇ ਕਹੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਝੂਠੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰ◌ੰਖਲਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ: -

“158. ਇੱਥੇ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿਓਨੰਦਨ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲੀਸੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਾਕਤਵਰ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਚਾਅ ਦਾ ਕੇਸ ਝੂਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ……..

159. ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਝੂਠੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸ ਗੱਲ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਭਾਵ ਇੱਕ ਝੂਠੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰ◌ੰਖਲਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੜੀਆਂ ਨੂੰ NONEਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤNONE ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,NONE NONE

(2) ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹਾਲਾਤ ਦੋਸ਼ੀਪਣ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇNONE NONE

(3) NONEਹਾਲਾਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ।NONE NONE

160. ਜੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਝੂਠੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਂ ਝੂਠੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ.....”

12.2. ਬਲਾਜੀ ਗੁੰਥੂ ਧੂਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅੱਖੋਂ ਦੇਖੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਕੀਤਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ: -

"9. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਚੂੰਕਿ ਅੱਖਾਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ....."

12.3. ਗਾਰਗੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: -

"33.1. ਜਿਵੇਂ ਕਿ "ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਥਿਊਰੀ" ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਆਖਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਸਾਥੀਵਾਲੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਅਗਾਊ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ..."

12.4. ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਚਿੰਤਾਪਾ ਪਾਟਿਲ (ਉਪਰੋਕਤ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਬੋਝ ਉਤਾਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਫਾਂਸੀ ਨਾਲ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ ਪਰ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੀੜਤ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸੁਝਾਵ ਦੇ ਸਕਣ। ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰ ਨੇ ਖੁਦ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ: -

"22. …ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਭਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ, ਜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

24. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਇਕ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ-ਸਥਾਈ ਅਸੂਲ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਾਧੂ ਹਾਲਾਤ, ਜਦੋਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਚੇਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਚੇਨ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸ਼ਰਦ ਬਿਰਧੀਚੰਦ ਸਾਰਦਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਹੈ।

12.5 ਸੱਤੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੜ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੂਲ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਉਸਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ: -

“15. ...ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜੋ ਕਿ ਹੋਵੇਗਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢੋ ਕਿ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਰਾਜ ਲਈ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ..."

"12.6. ਨਗੇਂਦਰ ਸਾਹ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛੋਕੜ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ 18.11.2011 ਨੂੰ ਸੜਨ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ, ਅਸਵਾਭਾਵਿਕ ਮੌਤ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਰਦਨ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਕੁੰਦ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 25.08.2012 ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 302 ਅਤੇ 201 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੇਹੱਦ ਦੇਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ; ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਇਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਥਾਪਿਤ ਤੱਥ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕੋ ਹਾਈਪੋਥੀਸਿਸ ਨਾਲ ਸੁਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲਾਵਾਰ ਕੜੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਭਾਰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਪਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ: -

"22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਉਹ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਾਸ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਉਕਤ ਹੋਰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚ ਸਕਦੀ ਹੈ।

23. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਬੋਝ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰ◌ੰਖਲਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰ◌ੰਖਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬੋਝ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰ◌ੰਖਲਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬਚਾਅ ਦੀ ਝੂਠ ਹੋਣ ਦੀ ਬਿਨਾਹ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

24. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਅਨੁਮਾਨ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ।

25. ਇਸ ਲਈ, ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੀ ਬਚਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਲਾਜੀ ਗੁੰਥੂ ਧੁਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 201 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ

ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

26. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ 18-11-2011 ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ 25-8-2012 ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

27. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਉੱਚਿਤ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ....

12.7. ਤ੍ਰਿਮੁਖ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਘਟਨਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ, ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ; ਮ੍ਰਿਤਕ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਨ; ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀੜਤਾ ਨੂੰ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੱਪ ਦੇ ਕੱਟਣ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੱਪ ਦੇ ਕੱਟਣ ਕਾਰਨ ਮਰ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪੈਸੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ: -

“12. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਮਾਨਿਆ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ; ਉਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਬੇਛਿਜਕ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ; ਉਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੇਨ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇੰਨੀ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨਾ ਬਚੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਇਪੋਥਿਸਿਸ 'ਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ।

*** *** ***

14. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਭਿਯੋਜਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਮਨੁੱਖ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਪਾਏ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮਨੁੱਖ ਬਚ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਦੋਵੇਂ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਹਨ। (ਦੇਖੋ Stirland v. Director of Public Prosecutions10 — ਅਰਜਿਤ ਪਸਾਇਤ, ਜੇ. ਵੱਲੋਂ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ v. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ11 ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।) ਕਾਨੂੰਨ ਅਭਿਯੋਜਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦਾ ਜੋ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ ਜੋ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਤੱਥ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹਕੀਕਤ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹੈ.....

15. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਘਰ ਅੰਦਰ ਗੁਪਤਾਈ ਨਾਲ ਕਤਲ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਰੰਭਿਕ ਬੋਝ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਭਿਯੋਗ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੁਰਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ

ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਉਸੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਬੋਝ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਘਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬੋਝ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੁਰਮ ਕਿਵੇਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਘਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਿਰਫ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਕੇ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜੇ ਇਹ ਮਾਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਸਿਰਫ ਅਭਿਯੋਗ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

21. ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਵਾਹ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਵਾਲੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਝੂਠੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾ◌ਂਖਲਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

12.8. ਸੁਦਰੂ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਕੇਸ ਉਹ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ ਪਰ, ਗਵਾਹੀ ਤੋਂ ਇਹ ਤੱਥ ਬਾਹਰ ਆਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਅਕੇਲਾ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਬੋਝ ਨਾ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ: -

“6. ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਿਊ 1 ਜਾਨਕੀ ਬਾਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸੁਥਰਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ, ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਉਸ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ...

***

“8. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਝ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਗ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਅਕੇਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸ਼ਰੀਰ ਮਿਲਿਆ, ਤਾਂ ਬੋਝ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝਾਏ, ਕਿ ਉਸ ਰਾਤ ਕੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ।

“9. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਟ੍ਰਿਮੁਖ ਮਾਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ12।" "

21. ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਅੱਖੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਵਾਹ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਦਾਂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀਵਾਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਝੂਠੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾ◌ਂਖਲਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

12.9 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸਬਿਤ੍ਰੀ ਸਮੰਤਰਾਯ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜ: 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 673 ਮਾਮਲੇ

ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਤੱਥ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀਵਾਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਜਵਾਬ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਚਾਰਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀਵਾਰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

12.10 ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਟਿਵ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਧਿਕਾਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸੂਲਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੋਟਿਵ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੜੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ, ਮੋਟਿਵ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੋਟਿਵ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਨੰਦੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਚਿੰਤਾਪਾ ਪਾਟਿਲ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਨਵਰ ਅਲੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸੂਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"24. ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਇਰਾਦਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣੋ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਬਾਹਰੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਰਾਦਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਪਰ ਇਸਦੀ ਅਣਹੋਂਦ a ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਬੂ 14 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਗਤ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਪੱਖ. ਪੈਰਾ 25 ਅਤੇ 26 ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:-

“25. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਿਸ਼ਨਪਾਲ15$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੋਟੀਵ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

‘38. … ਮੋਟੀਵ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕੇ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਜਾਂ ਉਤਤੇਜਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ।

39. ਮੋਟੀਵ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਭਾਵੇਂ ਮੋਟੀਵ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾ ਹੋਵੇ……..’

26. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੇਸ

ਵਿੱਚ ਮੋਟੀਵ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਜਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। (ਪੰਨਾਇਅਰ ਬਨਾਮ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ16$_{SUPERSCRIPT}$)।"

13. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਨ ਨਿਰਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਂਦੇ

14. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਤੀਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਮੌਲਿਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਆਈ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 1) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਨਕੁਏਸਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਨਕੁਏਸਟ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ-2, ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-8 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ, ਜੋ ਕਿ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਕਾਬਲ-ਇਨਕਾਰ ਤੱਥ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਸਵਾਭਾਵਿਕ ਮੌਤ ਹੋਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੀ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਤੱਥ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਾਕਾਬਲ-ਇਨਕਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਠੋਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ ਭਾਰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

14.1. ਫਿਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੜੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ: -

(a) ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-1 ਮੁਹੰਮਦ ਅਕਬਰ ਅਲੀ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿ ਪੀੜਤ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਗਿਆ ਸੀ ਸਟੇਸ਼ਨ। ਉਸ ਨੇ ਏਜਾਹਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ (ਐਕਸ. 1) ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵੀ (ਐਕਸ. 2) ਪਰ ਦੇ ਅਖੰਤੀ ਅਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਉਸਦਾ ਮਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਬਹਾਨਾ ਸੀ।

(ਬੀ) ਗਵਾਹ PW-2 ਤੋਂ PW-6 ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪੀੜਤ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਪਰ ਉੱਥੇ ਦੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ snags: ਇੱਕ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਗਵਾਹ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ, ਜੋ ਕਿ 'ਤੇ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਸਨ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੀੜਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਉੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਕਾ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਸੀ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰ ਰਹੇ ਡਾਕਟਰ ਲਈ ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਦੇਣ ਲਈ ਥ੍ਰੋਟਲਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ.

(ਸੀ) ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਤੱਕ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ

ਬਾਰੇ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਸਪਸ਼ਟ ਝੂਠ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਸਵਾਭਾਵਿਕ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਡੀ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਬਲਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਿਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦਵਾਈਆਂ ਲੈਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਤੋ ਉਸਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਲੈ ਕੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਂਦਿਆਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਨਿਰਣਾਯਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਪਰ, ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜੋ ਨਾਕਾਬਲ-ਇਨਕਾਰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਬੋਝ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

16. ਪੀੜਿਤ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਕਦੋਂ ਵਿਛੋੜਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਦੂਜੇ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਦਮ ਘੁੱਟਣਾ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸਹਿਣ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੀਜੇ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਇੰਨੀ ਬੀਮਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਜਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਬਲਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲੀਕਰਣ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵਾ ਸਰਾਸਰ ਝੂਠ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੌਥੇ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਮਰ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ (ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਬਾਰੇ) ਵੀ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਰਕ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਸੱਚ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਚੂਕ ਅਤੇ ਝੂਠ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਚੇਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਕੜੀਆਂ ਜੁੜਦੀਆਂ ਹਨ।

18. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਝੂਠ (ਪੀੜਤ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਬਾਰੇ) ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 106 ਦੇ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਣਚਾਰਜਡ ਬੋਝ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੜੀਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਚੇਨ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ।

19. ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ (ਐਕਸ. 3) ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਜਾਂ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਬਾਰੇ ਜਿੱਥੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈਓ, ਪੀਡਬਲਿਊ-7, ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਲਾਨ (ਐਕਸ. 3) ਨੂੰ

ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਹੀ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਣ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਸੁਧਾਰਯੋਗ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਹੱਤਵਤਾ ਗੁਆ ਬੈਠੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਤੱਥ ਇਨਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਿਦਾਨਪੁਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਜਿੱਥੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹਾਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਤੋਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਇਕੋ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਸੁਝਾਅ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂਕਿ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈਓ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਨਕੁਆਸਟ ਰਿਪੋਰਟ (ਐਕਸ. 2) ਬਣਾਈ ਸੀ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਕਸਦ ਨੇ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

21. ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਾਸਕਰ
ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਪ੍ਰਿਯਾਂਸ਼ੁ ਅਗਰਵਾਲ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ)

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate